

AZ ÁG. H. EV.
MISSZIÓ-
EGYESÜLET
HIVATALOS
KÖZLÖNYE.

MISSZIÓI LAPOK

Megjel havonta
Előfizetési ára:
1 évre 1 pengő.
Postatakarékpt
számla 17.270 sz

ALAPITOTTA: SCHOLTZ ÖDÖN ESPERES.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó: NÉMETH KÁROLY.

A Missziói Lapok szerkesztősége: Lébény, Moson m — Kiadóhivatal: Kispest, Thököly-út 18.

Aratók.

„Az aratni való sok, de a munkás kevés. Kérjétek azért az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába.“

Máté 9, 37. 38.

Nem érhetjük be azzal, hogy magunkért imádkozunk s kérjük Urunkat, hogy úgy, olyan odaadással, bátorsággal és a jutalomra való tekintet nélkül szolgáljuk őt, ahogyan megérdemli. Még azzal sem érhetjük be, hogy teljes egészében belátjuk az Isten országa munkájának nagyságát és felelősségét. Isten akaratát ismernünk kell annak teljességében. Isten akarata pedig igénk szerint az, hogy munkások szegődését ne bízzuk a véletlenre, hanem legyen meg a munkástoborzásban a legnagyobb tervszerűség és alaposág. Vagyis vigyük ezt az ügyet Isten elé és mérlegeljük Isten színe előtt állva. A munkásokat Isten küldi és azzal tesszük a legjobb szolgálatot, hogyha munkásokért imádkozunk, mert így leszünk magunk is jó toborzók.

Ha Isten Lelke szerint imádkozunk, akkor egyik legnagyobb feladatunkat abban látjuk meg, hogy olyan férfiak és nők után nézünk, akiket Isten beállíthat a munkába s ezekért imádkozunk. Hogyha Isten Lelke szerint imádkozunk a munkásokért, akkor lesz komoly ügyünk ezeknek a munkásoknak a kiképzése, eltartása, munkába állítása. Vallástanításunknak, egyházi iskoláinknak, ifjúsági egyesületeinknek és diákszövetségeink-

nek ez a rendelte^r, hogy olyan missziói iskolák és egyesületek legyenek, amelyekből munkások kerülnek ki a Krisztus szolgálatára. Ha ezt a feladatukat nem töltik be, akkor munkájuk alapjában el van hibázva. Az egyházvezetésnek legfontosabb célkitűzése a munkások szaporítása, a munkások képzése, a munkások foglalkoztatása.

Mindehhez be kell látnunk, hogy munkásokra állandóan és növekedő arányban szükség van. Másodszor be kell látnunk, hogy az Isten országában való munka ád az emberi életnek a múlandó léten túl érő értelmet és jelentőséget s e munka által valósítja meg az ember igazi rendeltetését: Isten dicsőítését és embertársai javának előmozdítását.

Fokozódó mértékben van szükség munkásokra, mert egyfelől pótolni kell azokat, akiknek helye elhalálozás vagy munkaképtelenné válás miatt megüresedik, továbbá mert segítségére kell sietni azoknak, akik túl vannak halmozva munkával, azután mert vannak területek — nemcsak a külmisszióban —, amelyek munkásokra várnak, végül mert a különböző, már megmunkált területeken egyre több irányú munka fejlődik, amelyek speciálisan kiképzett és speciális talentumokkal rendelkező munkásokat kívánnak meg.

A toborzás akkor lesz eredményes, hogyha ez az ügy nyugtalanít bennünket, amikor meggondol-

juk, milyen nagy veszedelem származnék abból, ha nem akadnának férfiak és nők, akik ezt a munkát vállalják. Továbbá meg kell győződve lennünk arról, hogy ha munkásokat akarunk szegődtetni, ez a fáradozásunk eredményes lesz. — Eredményes lesz, hogyha a felhívásunk feltárja a munka elsődlegességét és a munka nehézségeit, amelyek igénybe veszik az ember minden testi-lelki erejét; hogyha a fiatal férfiakat és nőket erőteljes keresztyén személyiségek hatása alá tudjuk helyezni; ezen a téren nagy szerepe van a vallásos irodalomnak, különösen az életrajzoknak. Ezt a célt szolgálják a konferenciák és táborok is. De a leghatásosabb eszköz az imádkozás. Urunk, mielőtt a tizenkét tanítványát elhívja, az előző egész éjszakát imádkozásban töltötte el.

A toborzás kettős. Először: hívni kell az embereket, hogy álljanak be Jézus tanítványai és követői közé a maguk személyében. Másodszor: fel kell őket szólítani, hogy vállaljanak munkát az egyházban, a gyülekezetben, az egyesületben. Tehát hangoztatni kell az egyéni megszentelődést és rá kell mutatni a nagy feladatokra.

Vizsgálni kell azokat az okokat, amelyek a fiatal embereket, fiúkat és leányokat, akadályozzák abban, hogy életüket odaszenteljék Isten országára munkájára. Ilyen okok: az anyagiasság az emberek felfogásában; a jó alkalmak vagyonszerzésére; a szülők becsvágya gyermekeik jövőjét illetően; az a feltevés, hogy mint „világiak” is éppolyan jól szolgálhatják Krisztus egyházát; a természettudományos gondolkodás; a keresztyén hit és tan tekintetében fennforgó bizonytalanság és határozatlanság sokszor még azoknál is, akik az ifjúságot a vallásra ta-

nítják; a félelem, hogy az egyházi szolgálattal járó magas erkölcsi követelményeknek nem tudnak megfelelni; a lelkészek hibái, mulasztásai és következtelenségei; a szegénységtől való félelem; a gyermekek felneveltetésének sokféle nehézsége és akadálya. Vannak, akiket az tart vissza az egyházi szolgálat vállalásától, hogy azt túl kényelmesnek látják s azt vélik, hogy ezen a pályán nem nyílik alkalom az erők latbavetésére, itt nincs szükség életbátorságra, nincs kockázat- és veszedelemvállalás. Főleg pedig hiány van olyan lelkészekben, szülőkben, tanároknak és tanítóknak, egyesületi vezetőkben, akik a munkások toborzását szívükön hordanák.

Krisztus Urunknak cikkünk elején idézett megállapítása és parancsa annyira világos és szabatos, hogy szinte a lehetetlenséggel határos előle kitérni. Hozzá tartozik a missziói parancshoz, amely ugyan csak Máté evangéliomában, ennek végén olvasható. A missziói parancs (Máté 28, 18—20) azt mondja, hogy menjünk mi magunk. Máté 9, 37. 38-ban azt mondja ugyanaz a teljes hatalommal felruházott Krisztus, hogy tegyük meg a legnagyobbat, vagyis imádkozzunk azért, hogy mások is menjenek a munkába.

Apróságok — a gyermekeinknek

Egy japán bibliaárus beszéli, hogy sokszor összetévesztették azzal az emberrel, aki a villanydíjat szokta beszélni. Egy helyen az asszony átadta neki a villanyvilágítási díjat, s a bibliaárus megmagyarázta neki, hogy ő nem a pénzbeszedő, hanem olyan könyvet árul, amelyik a lelket világosítja meg. „Ebben a könyvben olvasható az Üdvözítő élete, aki a világ világossága.” Az asszony mosolygott: „Köszönöm.” Olvasgatott az evangéliomban s azután megvásárolta.

Ngangela.

Angola portugál gyarmat Délafrikának nyugati részén, a belga Kongótól délre, a Zambezi felső folyásától nyugatra terül el. Egy részében s még a Zambezitől keletre is laknak a ngangela néptörzsek folyóvizekben és erdőkben gazdag, jötermő vidékeken. Javarást földművesek; kukoricát, kölest, édes burgonyát és babot termelnek. Vadban is bővölködik az a vidék s a bennszülöttek egyrésze vadászattal tölti idejét s töröket is raknak a kisebb állatoknak. A folyókban sok a hal és a halászáttal is foglalkoznak. A ngangelák népe apró falvakban lakik; házaik általában jobban épültek, mint a szomszédos törzsekéi. Igen ügyesek a kosárfonásban és híres kovácsok is vannak köztük. Fogait jellegzetes törzsi minta szerint kihégyezik, vannak, akik tetoválják a testüket, az öregebbek között akadnak, akiknek orracimpája át van szúrva, de mindezek a szokások kezdenek kimenni a divatból. Valamennyien körülméltelnek. Igen szegények s átlagban az évi keresetük nem haladja meg a tiz pengőt. Főbevételi forrásuk a mezőgazdasági termékeiken és a fehéréktől teherhordásért kapott bérükön kívül a vad méhek viaszának eladásából van. Az erdőkön a fák ágai között fakéregből készült hengereket helyeznek el, amikor a hengerek megtelnek, a méheket kifüstölik, a viaszt eladják a fehér kereskedőknek; a mézből sört csinálnak.

A ngangelák igen értelmesek és a saját környezetüket jobban ismerik, mint a fehér ember a saját környezetét. Gyors telfogásúak és a missziói intézetekben sokan nyertek oktatást, aminek alapján letették portugál nyelven a hivatalos vizsgákat.

Vallásukat illetően a ngangelák animisták, az ősök szellemeit imádják. Vallásuk alapvonása a félelem s megtalál-

hatók benne a pogányság szokásai: jóvendómondás, véres áldozat, méregpróba, boszorkányégetés, stb. Sok bennszülött kétségtelenül a gonosz szellemek médiuma és az ördögtől való megszállottság tényleges valóság. Elismerik Teremtő létezését, ezt Nyambi-nak vagy Kalungá-nak hívják, de eszükbe sem jut őt imádni. A pogány ngangelák többnejségben élnek és az erkölcstelenség igen elterjedt. Hazugok és tolvajok; a gyilkosság is gyakori.

Két missziói társulat működik közöttük, a Morva Testvérek és a Délafrikai Egyetemes Misszió. A keresztyének száma nagyjában kétezerre tehető. A gyarmati törvények majdnem lehetetlené teszik, hogy a missziói állomások a maguk területén kívül is dolgozhassanak, ennek következtében a szétszórt bennszülött gyülekezetek végzik a missziói állomásokon kívüli munkát. Körülbelül hatvan ilyen bennszülött gyülekezet van. Ezek határozottan evangelizáló és misszionáló beállítottságúak.

A missziói állomásokon a misszionáriusok fokozatosan átruházzák a felelősséget magára a bennszülött gyülekezetre. A bennszülöttek méltónak mutatkoztak erre a bizalomra. Van olyan állomás, amelyik az egyházkormányzatot egészen átadta a bennszülött keresztyéneknek, a bennszülött presbiterok vizsgáztatják a jelölteket, keresztelnek és úrvacsorát osztanak.

A ngangelák körülbelül félmillió lelket számlálnak, közülök körülbelül 1500 tud írni-olvasni, de az írni-olvasni tudók száma évről-évre növekszik. Mindössze tizenegyet tájnyelvet beszélnek, egymást azonban megértik. Az egész Újszövetség le van fordítva az egyik, legelterjedtebb tájnyelvre, a lukazi nyelvre; egy másikon megjelent a négy evangéliom, egy harmadikon néhány szentírásbéli rész.

A külmisszió rövid története.

(Folytatás.)

A római katolikus külmisszió 17-ik és 18-ik századbeli története sok tanulságot rejt magában minden idők számára. Ma már általánosan el van ismervé, hogy mennyire távol áll az igazságtól az a feltevés, hogy minden vallásban megvannak az alapvető és közös nagy vallási igazságok, amelyeken a ke-

resztyén tanítás felépülhet és amelyekbe a keresztyén misszió bekapcsolódhatik olyanformán, hogy a keresztyén hitet alkalmazza a népek vallásos eszméihez. A bennszülött lelkészek kiképzéséből indult ki annak a ténynek a felismerése, hogy minden külmissziói munka célkitűzése független bennszülött

egyház kialakítása. A római katolikus misszió nagy gondot fordított az egyházi szervezetre; ezzel megmutatta, hogy pazarló és aránytalan munkálkodást csak úgy lehet elkerülni, hogyha a misszióban megvan az az államférfiúi képesség, hogy az egész helyzetet át tudja tekinteni és a munkát ahhoz tudja szabni. De a legtöbbet lehet tanulni az egyes misszionáriusok életéből, bátorságukból, teljes odaadásukból, szenvedés-vállalásukból és abból a lélekből, amelyet megtérítettjeikbe plántáltak, úgy-hogy ezek is százával örömet adtak oda életüket olyan kegyetlen és olyan véres üldöztetések közepette, amelyek felérnek a római birodalom leggonoszabb ideivel. Leveleikből sok jezsuita misszionárius életét, szenvedéseit, munkáit, fáradozásait ismerhetjük meg s ezek a levelek mutatják, hogy milyen emberek voltak a keresztység ázsiai úttörői és előharcosai.

A másik féltekén, Északamerikában, szintén megmutatták a jezsuiták bátorságukat és odaadásukat. Kanada fagyos földjén dolgoztak az amerikai indiánok között. Ezek a törzsek egészen primitív életet éltek, állandó éhínségben, nyomással elkeseredett harcokban, babonas félelem rabjaiként, amit varázslók a mazuk hatalmi érdekében szítottak és növeltek. Az indiánok egyáltalán nem fogadták barátságosan a Fekete Atyákat, ahogyan a jezsuitákat hívták, akik elmentek közbükk, hogy életük feláldozásával tanítsák meg őket az igaz hit ismeretére. A külmissziói munkába beállott jezsuiták a Rend legbuzgóbb és legodaadóbb tagjai voltak. Többnyire előkelő származású, művelt és magas képzettségű férfiak, akik örömmel vállalkoztak erre a nehéz, nélkülözésekkel és szenvedésekkel teljes életmunkára. A kanadai indiánok között eltöltött életük tele van a hősiességnek és odaadásnak legmagasabb példáival. Követték a törzseket téli szállásaikra, ott éltek velük piszkos kunyhóikban, jutalmuk csak gyalázás, csufolódás és sértegetés volt; néha kikoplalva és félig megfagyva kergettek ki őket egyik ajtóból a másik után, ütlegették, leköpdösték; életük minden pillanatban veszélyben forgott s csak az mentette meg őket, hogy az indiánok féltek a quebeci franciák bosszújától. A vallásuk volt egyedüli támaszuk; menyeyei látomásoktól vigasztalva és erősítve, nem riadtak vissza feladatuktól, hanem új meg új vállalkozásokba kaptak a legnagyobb hévvel és elszántsággal. Még a legszörnyűbb kínzások sem

birták megfojtani buzgóságukat. Egyikük, Bressani, a legvadabb indián törzs, az iroquois-indiánok kezébe került; miután véresre verték, levetkőztették s a dermesztő hidegben kényszerítették, hogy mulattatásukra énekeljen. Azután a gyerekeket szabadították rá, hogy kínozzák meg; a főnök megparancsolta nekik, hogy „cirógassák meg”: kihegyezett botokat szurkáltak a testébe és izzó széndarabokkal sütögették. Ezt több estén megismételték vele. Később lábánál fogva láncokkal felakasztották és kutyákat uszítottak rá, hogy megtépjék. Valahogyan életben maradt. Azt írja: „Nem hittem volna, hogy ilyen nehéz valakit megölni.” Naponként várta halálát, de végül is, rettenetesen megkínzott állapotban, egy holland erdőben megvételre kínálták. A hollandusok megsajnálták, tekintélyes összeget fizettek érte, felápolták és visszaküldték Franciaországba. Mihelyt tehetete, csonkán és eltorzítva, visszatért az indiánok közé, készen újból vállalni a nehézségeket és a szenvedéseket.

A jezsuiták minden alkalmat felhasználtak az indiánok megkeresztelésére; megkeresztelték a harcmezőn a haldoklókat, a bitófához kötött rabokat, a halálos ágyon fekvő férfiakat és asszonyokat. Titokban megkeresztelték a gyermekeket azzal az ürüggyel, hogy cukros vizet adnak nekik inni. Munkájuk legeredményesebb volt a huron indiánok között, ahol 1649-ben nagy missziót alapítottak és olyan templomot építettek, hogy csodájára jártak az indiánok. Többséget megtérítettek és kitűnő gazdálkodással jólétet teremtettek a telepen, kukoricát termeltek s az ételmet amit halázzal és vadászattal szereztek, elraktározták, úgy hogy tél idején az éhező indiánok százai gyülekeztek hozzájuk, hogy etessék őket. Az egész telep elpusztult az iroquois indiánok egy támadása alatt, akik két jezsuitát a legborzasztóbb kegyetlenséggel halálra kínoztak. Egyikük, Brébeuf, a misszió alapítója, nemesi származású és hősiességű férfiú közel tizenhét óra hosszat bírta jaगतás nélkül a torturát úgy, hogy „halálán gyilkosai elcsodálkoztak”. Azt mondják, hogy időnként úglátszott elvesztette eszméjét, azután nagy erőfeszítéssel felemelte kezeit és szenvedéseit felajánlotta a mennynek áldozatul.

Az iroquois indiánok semmisítették meg a jezsuita misszió reményét és vele együtt Új Franciaország megalapításának tervét, Richelieu álmát.

Uffmann Henrik, a belpoklosok atyja.

Írta: Paul Richter.

1865 tavaszán két westfáliai jóbarát jelentkezett missziói szolgálatba való fölvételre a Gossner missziói házban, Berlinben. Külsőre nagyon különbözők voltak. Az egyik fekete hosszú kabátot viselt, a másik pedig kék parasztgúnyát. Az egyiknek finom modora volt, a másik csak nagyon ügyetlenül tudta magát kifejezni és viselni. Az egyik fiatal ember volt, huszas éveiben, a másik már érettebb, a harmincas évek közepén, az egyik tanult lelkész volt, a másik tanulatlan földmívelő. Műveltségben, korban, állapotban való ilyen különbségek ellenére annyira vonzódtak egymáshoz, hogy egyik nem akart a másik nélkül Indiába menni. A tanulatlan egy dologban fölényben volt a tanult fölött. A gyakorlati élet terén az ügyetlenség az utóbbinál és az ügyesség az előbbinél mutatkozott.

Dr. Prochnow missziói felügyelőnek nagy kedve volt, hogy a lelkészt azonnal elfogadja. A Ranchi-ban lévő iskolák számára éppen kitűnően használhatók volna, hogy segítsen kiképezni az ifjú keresztényen kol-okat tanítókká, evangélistákká és prédikátorokká. Amikor a parasztot látta kék gúnyájában, aggodalom fogta el. Nem hiszem, hogy csupán a sajátosság ruházat után ítélt. Egyáltalán szellemileg nehézkes, gyámoltalan benyomást tett rá, tetejébe nagyon is időseknél látszott, hogy még beleélté magát Indiába, megtanulja a nehéz nyelvet stb. Röviden: nem volna célszerű kiküldeni. A lelkész azonban így nyilatkozott: „Nem megyek barátom nélkül. Ha őt nem fogadhatják el, én is visszalépek.“ Dr. Prochnow nem akarta elengedni a lelkészt, így elhatározta, hogy Isten nevében elfogadja a gyámoltalan, 34 éves parasztembert, amint az embernek kedvező alkunál alkalomadtán el kell fogadnia a jó áruval a kevésbé jót is. Nem kellett megbánnia se neki, sem a Gossner Misszióinak. Pompás embert kaptak ráadásul, aki 34 éve ellenére még 35 évig mint hűséges, fáradhatatlan misszionárius áldott munkát végzett Indiában; sőt mint a „belpoklosok egyik atyja“, egész Indiában és messzi Indián túl is híres nevet szerzett magának. Uffmann Henriknek hívják ösmeretlen barátunkat. A továbbiakban nem a parasztról, nem is a misszionáriusról, hanem Uffmannról, a belpoklosok atyjáról akarunk szólni.

Az Újtestamentum történeteiben ismételtlen találkoznak belpoklosokkal. Ezeket a szerencsétleneket kivették az emberi társadalomból. Pusztaságokban, barlangokban és hasadékokban, romok között és elhagyott lakóhelyeken éltek. A helységekbe való belépés tiltott volt számukra, senkihez se közelíthettek. A távolból hallatták rekedt hangjukat és koldultak kenyeret vagy egyéb adományt. Ez a szörnyű betegség nemcsak az Újtestamentumból ösmeretes, napjainkban is pusztult még ki. Különösen elterjedt a forróégövi országokban. Ezek a szerencsétlenek százezerszámra vannak Indiában. Ha a poklosság elkap valakit, először undortkeltő gennyes kelevények lepik el az arcot és a végtagokat. A kéz és láb ujjai lerohadnak az élő testről. A baj egyre mélyebben ássa magát befelé és megtámadja a nemesebb szerveket, míg végre a halál, mint szívesen látott szabadító, véget vet az évekig tartó, gyötrelmes szenvedéseknek. A poklosság gyógyszerét mindeztideg nem találták meg.

Manbhun vidékén (déli Bengália Keletindióban), ahol Purulia, Uffmann missziói állomása van, különösen sok belpoklos volt. Milyen gyakran kellett Uffmannnak prédikáló útjai alkalmával végignéznie, amint ezek a szegény, hozzátartozóik házából könyörtelenül elűzött emberek ápolás, hajlék, élelem nélkül heverték fák alatt, vagy az országutak mentén és elpusztultak anélkül, hogy bárki csak az újját is mozdította volna értük! Nyomorúságuk mélyen szívébe hasított és résztvevő szeretetében azon tűnődött, hogyan vihetne nekik segítséget. Amikor egyszer látogatóban volt Lohardagga missziói állomáson, Hahn misszionárius mutatott neki egy, az ő vidékén lévő belpoklosok számára be rendezett menedékhelyet. Föltette magában, hogy ő is életre hív egy ilyen menedékhelyet. Hahn misszionárius egy edinburghi skót társulattól kapta a szükséges pénzt, amely társulat különös föladatának tekintette az ezekről a szerencsétlenekről való gondoskodást.

Uffmann misszionáriust ért fájdalmas megpróbáltatás szolgált arra, hogy ezt az elhatározást megérlelje és valóra váltsa. Amikor az 1880. évben Uffmann misszionárius és felesége hosszú évek munkája után ismét fölkeresték üdülésre a szeretett német hazát, magukkal

lányukat, Máriát és Annát; maradjanak és a rajnamenti thben látogassák az iskolát. or nyolc éves volt. Gyanús foltok mutatkoztak testén nem sokkal India elhagyása előtt, de a puruliai orvosok megnyugtatták az aggódo anyát, hogy az csak bőrbetegség, semmi aggodalomra nem ad okot. Az európai levegő-változás jó gyógymód lesz neki. Márja több mint két éve volt Kaiserswerthben; a szülők már régen visszatértek Indiába. A vélt bőrbetegség nem akart elfűnni, sőt egyre rosszabb lett. Máriát be kellett vinni a Gossner atya által Berlinben alapított Erzsébet kórházba. Berlin leghíresebb orvosai sem ösmerték ezt a betegséget, ilyen még nem fordult elő Németországban. Végül nagy fényképet készítettek a kelevényekről és elküldték a szülőknek Puruliába. Az apa elutazott Kalkuttába és megmutatta a fényképet az orvosoknak. Egyhangú ítéletük így hangzott — tályogos bélpoklosság! Milyen lesújtó volt ez a szerető apára!

Az Erzsébet kórházban természetesen mindent megtettek, amire az orvostudomány képes volt, de eredménytelen volt a harc a könyörtelen betegséggel szemben. Vágták, égették, maratták arcán, kezén és ahol a kelevények csak mutatkoztak. Márja angyali türelemmel viselte el mindezeket, mindig elégedett és vídám volt. Sőt, az volt legnagyobb öröme, ha társnőinek szolgálhatott és segíthetett az időt eltölteni, vagy kis ajándékokat készíthetett nekik. Ezeknél a kis szeretetszolgálatoknál kanyarós fertőzés érte. Súlyosan megbetegedett és néhány nap mulva hazament. Boldog megváltás volt az egyre növekvőbb nyomorúságból. Hihetőleg az egyik puruliai tanító fertőzte meg Máriát. Ez sokat érintkezett az Uffmann gyermekekkel, a poklosság azonban akkor még nem tört ki rajta láthatóan. Később megbetegedett és meg is halt benne.

Uffmann pedig elhatározta, hogy azal állit maradó emléket kedves, súlyosan megpróbált leányának, hogy ezután erőit kiváltképpen a szegény bélpoklosoknak szenteli. Most már szorosabb kapcsolatban lévőnek érezte magát velük. Ajtaját megnyitotta előttük, elkezdte őket maga köré gyűjteni. Szegényes kunyhókat épített nekik a misszió telkén időleges szállásul és önmegtágadó ápolással igyekezett enyhíteni szenvedéseiket. Addig egészen hallatlan volt, hogy európai ennyire leereszkedjék, ne féljen a fertőzéstől, szeretettel pártját

fogja ilyen betegeknek, hajlékot nyújtson nekik, ápolja, mindenről gondoskodik. A hír futótűzként terjedt el az országban. Egyik bélpoklos továbbadta a másíknak. „Ott Puruliában van egy padre sahib (a misszionárius hindu megjelölése. Padre = atya, sahib = úr), az gondoskodik rólunk, ad ennivalót, ruhát és hajlékot. Menjünk oda, ott biztonságban vagyunk!” Sokan fölkerekedtek, hogy Puruliába vándoroljanak és ott menedékhelyet találjanak. Hogy Uffmann valamennyit befogadhatta, azt a már említett skót segítő társulatnak köszönhetette, amely őt is bőkezűen támogatta az irgalmasságnak ebben a szolgálatában. Az ő segítségükkel építette meg 1888-ban az első két szilárd házat a bélpoklosok számára. Amikor egyre többen lettek, egyre több ház is nőtt ki a földből.

Milyen más soruk volt itt ezeknek a nyomorultaknak, mint rokonaiknál és kint a világban! Itt nem átkozták őket, nem bántak velük keményszívűen, nem üzték el őket. Érezték, hogy itt valaki szerette őket, részvételt volt irántuk, nem undorodott tőlük. Milyen jótéteményt jelentett, ha kimosták sebeiket és tisztán bekötötték! Uffmannak azonban még többje is volt számukra, az örvendetes üzenet, amely nyugalmat, fölűdülést és békességet ígér a megfáradtaknak és megterhelteknek. Ezek pedig minden bizonnyal megfáradtak és megterheltek voltak. Csoda volt-e, hogy ez az üzenet nyitott fültre és nyitott szívre talált náluk? A pogányságban születtek, szeretetnélküli vallásnak ösmerték meg; ott nem volt részvét, könyörület a bélpoklossal szemben. Most saját testükön tapasztalták meg, mi a kereszténység. Örömmel fordultak a szeretetnek eme vallása felé. Uffmann senkit se kényszerített a keresztényénné lételre, még csak az istentiszteleteken való részvételle sem. Maguktól jöttek. Először távolról álltak, aztán odajöttek a templomajtó közelébe, mindig közelebb, majd odaültek az ajtó mellé. Végül megtették az utolsó lépést is, bejöttek a templomba és elkezdtek az evangéliumra figyelni. Aztán nem is tudták megvárni az istentisztelet idejét, a virradat már a templomban találta őket.

Uffmann egy Sidan nevű bélpoklost keresztelhetett meg elsőnek a menedékhelyen. A Christaram nevet kapta a szent keresztységben. Lelkének egész erejével ragadta meg az evangéliumot, hálás, hívő és örvendő keresztényénné lett.

Nem elégedett meg azzal, hogy ő maga hívóvé lett, nem mulasztotta el, hogy bizonyosságot ne tegyen szenvedőtársai előtt és Krisztushoz ne vezesse őket. Seregestől követték ezt a vezért. Aztán eljöttek lelkipásztorukhoz, megvallották bűneiket és kérték a szent keresztséget. Néhányan nagy fáradsággal megtanultak még olvasni is és többen valóban annyira jutottak, hogy épülésükre használhatták Isten igéjét. Volt egy vak bélpoklos a menedékhelyen, ez egész fejezeteket tanult meg a Bibliából könyv nélkül. Bajtársai körében ülve elbeszélte nekik, amit Jézusról tudott. Sokan visszaemlékeztek régebben elkövetett jogtalanságra és szabadságot kértek, hogy fölkeressék azokat, bocsánatot kérjenek, vagy amennyire módjukban áll, jóvátégyék a jogtalanságot. Mások miután hívókké lettek, még egyszer hazamentek, hogy beszéljenek hozzátartozóiknak az általuk talált kincsről. Némelykor az is előfordult, hogy egy bélpoklos révén egészséges család is eljutott az üdvösségre. Még bélpoklos brahmanok és kshatriják, a papok és harcosok kasztjának büszke tagjai is megtanultak itt a menedékhelyen térdelhajtani Krisztus előtt, holott legnagyobb részük ridegen és hozzáférhetetlenül állnak szemben a kereszttyénnyel.

Amikor a kereszttyénnyre való áttérések szaporodtak, sőt még brahmanok és kshatriják is keresztynévé lettek, a puruliai pogányok és mohammedánok ellenséges érzülete egyszerre megmozdult. Addig senki se tett kifogást a menedékhely ellen, most a pogány városvezetőség hirtelen fölfedezte, hogy a nyugati szél a városba hordja a betegek káros kigőzölgéseit, a fertőző csirák belekerülnek az ivóvízbe, egyáltalán a fertőzés veszélye túl nagy a város lakói számára. Ezért elrendelte a menedékhely eltávolítását a város körzetéből. Ez valóban pogány cselekedet volt. Se maguk nem akarták tenni semmit szerencsétlen embertársaikért, sem azt nem akarták tűrni, hogy más tegyen valamit értük. Milyen nagy szorultságba jutott Uffmann e gonosz indulatú rendelkezés által! Arról ne is szóljunk, hogy ezer meg ezer márkát fektettek be a menedékhelybe, ezek az összegek a kiadott parancs folytán egycsapásra veszendőbe mennének. Hová legyen most már 300 bélpoklosával? — Számuk ennyire szaporodott. Honnan vegye a pénzt, hogy új lakásokat építsen nekik? Ezek az aggodalmas gondolatok bizonyára sok

álmatlan éjszakát szereztek neki, de nem csüggedt el. A gonoszság nem nyerhette el a győzelmet. Hosszas tárgyalások után sikerült a szomszédságban, mintegy két kilométernyire a várostól egy kicsi fűzfa erdőt a közvetlenül mellette lévő szántófölddel együtt vétel útján megszerezni. Ott először is szükségkunyhókat emeltek és oda költöztették a bélpoklosokat. A skót segítőtársulat ismét segítette rajta. Lassanként 6000 márkát adott neki a menedékhely újra fölépítésére és berendezésére. A kárból haszon lett. Bőven volt hely odakint a szabadban, mindent nagyon levegősén, célszerűen és kényelmesen lehetett berendezni, jobban, mint a város szorosában. Így az új menedékhely sokkal derekasabb és gyakorlatibb lett, mint a régi volt. Férfi és nő osztályra osztották, magas fal zárta el mindegyiket. A bélpoklosok kunyhói ezen a gyepün belül állnak. Mindegyik három helyiségből áll, minden helyiségnek négy lakója van, úgy hogy minden ház 12 beteget fogad magába. Szép templom alkotja a középpontot, vörös cseréplam tejjével barátságosan kukucskál a fűzfák zöldjén át. Iskola is van, egy barna tanító ad benne naponként oktatást a gyermekeknek. Nagy jótétemény a szenvedők számára a gyógyszerház, ezt hasonlóképpen egy barna gyógyszerészegéd igazgatja. Mellette áll az orvos háza, az is barna ember. A menedékhelytől elválasztva, a falon kívül van a gyermekotthon, bélpoklos szülők egészséges gyermekeit helyezik el benne. Az egész derék, barátságos falu benyomását kelti. Közel 600 lakója van.

Elgondolhatjuk, hogy nem kicsiség ilyen kiterjedt intézetet vezetni, ilyen sokszáz beteget ellátni. Uffmannak nem volt hiánya fáradságban és munkában, hiszen ezenkívül Puruliában egy egészséges gyülekezetet is gondoznia kellett. Amint virradt, fölkel és megszokott munkájához kezd, de a munkájához nélkül dolgozott este kilenc óráig, hogy mindennel megbirkózzék. Szeme munkában szó szerint bekoppant, de újból főserként és legyőzte fáradságát. Amikor övéi igyekeztek rábeszélni, hogy jobban kímélje magát, azt szokta válaszolni: „Odafönn Jézusnál akarok pihenni, ott sok idő van. Oh milyen felcsendesítő lesz a nyugalom!”

Hálás örömteljes is volt a munka a bélpoklosok között. Megindító ragaszkodást mutattak vele szemben és szívből jövő hálát minden jóért, amit csak tapasztaltak.

Ha egyszer egy nap elmúlt anélkül, hogy kijött volna a menhelyre, ami per sze a legritkábban fordult elő, akkor másnap reggel mindjárt panaszkodtak: „Miért nem szóltad nekünk Isten ígé-jét?” Rendszerint naponta több óra hosszát időzött közöttük. Maga nézett minden után, hogy semmi se hiányozzék nekik. Mindenkit meghalगतott, akinek mondanivalója vagy panasza volt; aztán maga köré gyűjtötte a keresztesre je-lentkezetteket, hogy maga oktassa őket a keresztyén üdvigazságban. Maga ok-tatta a konfirmandusokat is. Ha csak

lehetséges volt, még az idősebb fiúknak és lányoknak is adott egy-két óra val-lásoktatást. Istentisztelet alkalmával pré-dikátor nem kívánhatott volna figyel-mesebb és áhítatosabb hallgatókat, mint Uffmann bélpoklosait. Szinte ajkáról vették el a szót. Nem is foghatta rö-vidre a prédikációt, mindig negyedórá-val kellett hosszabbnak lennie, mint a többi gyülekezeteké volt. Szívesen meg-szakította a prédikációt közbevetett kérdésekkel. A válasz ritkán maradt el, rendszerint nagy gyorsasággal történt. (Folytatjuk.)

Kimutatás

a magyarországi evangélikus misszióegyesület pénztárába 1943. évi május hó 23-ától június hó 22-ig beérkezett összegekről.

Tagdíjak: 1943-ra Veczán János Nyir-egyháza 3 (1), Gyürki Anna Rimaszom-bat 3 (1), Jávör Pál Hatvan 3 (1), özv. Éliás Istvánné Orosháza 1 (1) P.

Offertórium: Nyiregyháza 113.29 P, Bálintbokor 11.80 P, Délszabolcsi Misszió 30.36 P, Budapest, Üllői-uti külmisziói óra 13.45 P, Dunántúli Egyházkerület 2096.81 P.

Adományok: Szollár Aranka Győr 1, Bodonyi Katalin Budapest 1, Asbóth Li-dia Sopron 2, Kopicz Károly Balázsfá 4, Becker Ferenc Sárszentmiklós 10 P.

Gyermekszövetség: Bélyegért Diós-győr Vasgyár Vető Lajosné útján 11, Rákospalota Kürtösi Kálmán útján 29, Alsópor 14.48, Bakonyszentlászló 2.74. Gyűjtések: Nemesszalók 11.16, Nyáregy-háza 3, Felpéc 29.90, Tényő 10 P.

Perselygyűjtés: Joób Olivér Nyiregy-háza 10.70, Sárszentlőrincről özv. Kom-

Budapest, 1943 április 22.

Az Úr áldó kegyelme legyen velünk!

Csekkszám: 16.188.

lodi Józsefné 2.73, dr. Kovács Béla 4.05, Fördös János 4.10 P.

Kunos Jenő kínai missziójára: Nagy Ernő és neje Nyiregyháza a méhészeti bevétel tizede) 50, Asbóth Lidia Sopron 3, „Bethesda“ Kassa 9, G. Szabó Istvánné Ujmalomsok 6, Nyiregyházai C. E. Szö-vetség 104, Grábner János Alsószőlők 2, Sággy Jenő Balatonszárszó 3, Tes-sényi Kornél Fancsal 2, Mályusz Tibor Kispeszt 5, Budapestről: Radocsay Jenő-né 5, dr. Kovács Győző 10, Pataki Vil-ma 2, özv. Vásárhelyi Dezsőné 3 P.

Rokonnépek missziójára: Bodolai Grábner Jánosné és Anna Székesfehérvár 1.50—1.50, Sággy Jenő 3 P.

Mohamedán misszióra: „Bethesda“ Kassa 9 P.

Cél megjelölése nélkül: Ritter József Soltvadkert 2 P.

Használt bélyeget küldtek: Ceglédi lelkészi hivatal, névtelenül Rózsnó.

Rimár Jenő
pénztáros.

VI., Fóthi-út 22.